

For he is liable for that bit

כי קמחייב אההוא פורתא מחייב -

Overview

חולין בעזרה by חייב ד' וה' attempted to explain why he is 'חייב ד' וה' (according to the חולין בעזרה),¹ because the 'חייב ד' וה' is for the first nick of the שחיטה.² Our תוספות challenges this assumption.

תוספות asks:

תימה כיון דסוף השחיטה פוסלת³ אין לו להתחייב אפורתא קמא -

It is astounding! Since the end of the שחיטה disqualifies, he should not be liable for the first minor nick -

אפילו למאן דאמר ישנה לשחיטה מתחילה ועד סוף –

Even according to the one who maintains ישנה לשחיטה מתחילה ועד סוף

כדמשמע בפרק ב' דחולין (דף כט, ב) דפריך מההיא⁴ דאירע בה פסול בשחיטה -

As it seems in the second פרק of מסכת חולין, where ר' זירא asked from that משנה, which stated, that if there was a **disqualifying factor in the **שחיטה** of the פרה אדומה, the person who was involved in this שחיטה and he touched garments during the שחיטה -**

בין קודם פסולה⁵ בין לאחר פסולה אין מטמאה בגדים⁶ -

Whether he touched them **before** the שחיטה became פסולה, or **whether** he touched the בגדים **after** the שחיטה became פסולה, **he is not מטמא בגדים**, however -

בהזאתה קודם פסולה מטמאה בגדים⁷ לאחר פסולה אין מטמאה בגדים⁸ -

Regarding the sprinkling of the דם, if the מזה touched the בגדים **before** the הזייה became פסולה, **he is מטמא בגדים**, however if he touched בגדים **after** the הזייה became פסולה, **he is not מטמא בגדים**. This concludes the cited משנה. ר' זירא asked -

¹ See the previous TIE footnote # 1, for a description of the two opinions, whether ישנה לשחיטה מתחילה ועד אין לשחיטה אלא לבסוף סוף.

² וטבחו כולו בעינן וליכא shortly rejects this idea, stating that

³ On account that it is חולין בעזרה, so once it becomes אסור בהנאה he is not שוחט the owner's ox.

⁴ We cite the משנה in מ"ד מ"ד, פרה גמרא there; which is brought in the פוסקים; כל העוסקין בפרה מתחלה ועד סוף מטמאין בגדים ופוסלין אותה במלאכה אחרת. אירע בה פסול בשחיטה בין קודם פסולה בין לאחר פסולה אינה מטמאה בגדים, בהזאתה קודם פסולה מטמאה בגדים. לאחר פסולה אינה מטמאה בגדים. The rule is that anyone who is involved in the process of making the ashes from a פרה (starting from the שחיטה), he is מטמא as long he is involved. However, there is a difference between שחיטה and the הזיזה (sprinkling the דם of the פרה towards the היכל).

⁵ The beginning of the שחיטה was done properly, however before the end of the שחיטה, a פסול occurred; שוחט cannot be מטמא בגדים regardless when he touched them (during the שחיטה), whether before the פסול or after the פסול.

⁶ Since the שחיטה is a פסולה it is not considered that he was involved in the פרה אדומה.

⁷ At this point everything by the פרה was done properly, and therefore since he is involved in the הוייה of the פרה, he is מטמא בגדים.

⁸ Since at this point the פרה is disqualified, so the מזה is not עוסק בפרה and therefore not מטמא בגדים.

ואי' אמרת ישנה לשחיטה ועד סוף ניפלוג נמי בשחיטה -

And if we maintain סוף ועד **לשחיטה מתחילה** **ועד סוף** **we should also differentiate by** **שחיטה** whether it was **שנפסלה** (where he is **בגדים**), or **אחר שנפסלה** (where he is not **בגדים**), just as we differentiated by **הזייה** -

ומשני נתקלקלה בשחיטה קאמרת כיון דנתקלקלה בשחיטה לבסוף -

And answered, 'you are discussing a disqualification in שחיטה; since the שחיטה was invalidated at the end -

איגלאי מילתא למפרע דמעיקרא לאו שחיטה היא¹⁰ כלל¹¹ -

So retroactively it became apparent that initially it was never a שחיטה at all'.¹²

This concludes the answer of **רבא**. **תוספות** continues with his question¹² -

ואותו קלקול מפרש רבינו תם דלאו דוקא נתקלקלה בגוף השחיטה כגון נוחר ומעקר -

And the ר"ת explained that this קלקול of the שחיטה (by the אדומה) is not necessarily that it became disqualified because of something which happened to the שחיטה itself, for instance 'stabbing and excising' -

אלא אפילו נתקלקלה על ידי מלאכה שעשה בשעת¹³ שחיטה¹⁴ -

But even if it became נתקלקלה on account that he did work during the שחיטה, the rule remains the same that he is not מטמא בגדים at all (even before the קלקול), for the law regarding שחיטה -

דומיא דאירע בה פסול בהזאתה דמיירי בפסול מלאכה -

Is similar to the law when a פסול occurred during the הזאה, which is discussing a case of being disqualified on account of doing work during the הזאה -

⁹ If we maintain **לכסוף** **אלא** **לשחיטה** **אין** **לשחיטה** **was פסולה** **before it was completed**, so there never was a **שחיטה** at all, therefore he is not **בגדים** **מטמא**, regardless when he touched them. However, if we maintain **ישנה** **לשחיטה** **so the שחיטה process began immediately with the first nick**, from the point until it became **פסולה**, the **שוחט** should be **בגדים מטמא** since he is **בשחיטת הפרה** (the same as it is **בהזייה**).

¹⁰ There is no partial **שחיטה** (as opposed to **הזייה**, where it needed to be sprinkled seven times, each sprinkle stands on its own; for instance, if the **מזה** could not complete all the seven **הזיות**, one can complete it after him beginning where the first one left off).

¹¹ We see from this that if the entire **שחיטה** was not done properly, there is no **שחיטה** at all, so how can the **גמרא** here say, in the case where he was **שוחט חולין בעזרה**, that he is still **חייב בד' וה'** for the first nick, but since it became **בעזרה** during the **שחיטה** and was **נפסל**, there is no **שחיטה** at all, as we say there regarding the **שחיטת הפרה**.

¹² Seemingly we can answer this question; when do we say that if **נתקלקלה שחיטה**, it is **איגלאי מילתא** that it never was a **שחיטה**, that is only if the **פסול** was in the **שחיטה** itself (in that case we say it is considered as if there never was even a beginning of the **שחיטה** process). However, if there was no **פסול** in the **שחיטה** itself, but rather the **פסול** arose from something outside the **שחיטה** proper, like in our case where the **שחיטה** itself was done properly, however there is an outside **פסול** of **בעזרה**, **חולין**, perhaps in such a case we do not say **כלל** **היא שחיטה לאו שחיטה** **דמעיקרא** **לאו** **שחיטה** **היא כלל**, but rather we can say that the first nick is a **שחיטה** and therefore he is **חייב בד' וה'** **תוספות** rejects this solution.

¹³ One is not permitted to do any work while involved in the **שחיטה** or the **הזייה** of the **אדומה**.

¹⁴ We see from this that the **איגלאי מילתא** is not only if **נתקלקלה בשחיטה**, but the **איגלאי מילתא** **דלא שחיטה היא** applies even if the **פסול** was outside the **שחיטה** (like **מלאכה**) and the same should apply by us, that it is not a **שחיטה כלל** even if the **פסול** was on account of **בעזרה** **חולין**.

- (פסול בגוף השחיטה פסול מלאכה there is even by פסול שחיטה proves that תוספות

דאי לאו הכי אכתי תקשה לו ניפלוג נמי בשחיטתה בפסול מלאכה¹⁵ -

For if it is not so that the פסול is in every instance, but rather only by a פסול בגוף (but by an outside פסול, the beginning of the שחיטה would be valid [and we would not say 'מילתא וכו' (איגלאי מילתא וכו')]), **should have still asked, 'let us differentiate by שחיטה as well in a case of פסול מלאכה' -**

אלמא משמע התם דאפילו למאן דאמר ישנה לשחיטה מתחילה ועד סוף -

It is evident from the גמרא there that even according to the מ"ד that ישנה לשחיטה nevertheless - **מתחילה ועד סוף**

כשאירע פסול באמצע אין תחילת השחיטה שחיטה -

If a פסול occurred in the middle of the שחיטה, even the beginning of the שחיטה is not considered a valid שחיטה, so how can the גמרא here say, 'כי קמחייב אהוה פורתא מחייב',

answers: תוספות

ויש לומר דהכא נמי הוי מצי לאקשווי ליה אלא בלאו הכי מסלק ליה¹⁶ שפיר:

And one can say that indeed the גמרא here could have also asked this question, in order to refute the answer, however the גמרא effectively refutes this answer, without resorting to תוספות question.

Summary

Even if we maintain סוף שחיטה מתחילה ועד סוף, nevertheless if during the course of the שחיטה it was נפסל for any reason it is considered as if there never was any שחיטה at all (even before the פסול occurred).

Thinking it over

Does this same problem arise if we maintain לבסוף אלא לשחיטה אין (that we also say (איגלאי מילתא למפרע דלאו שחיטה היא כלל)? And if not, why not?¹⁷

¹⁵ There should be a difference that if he touched בגדים before the פסול מלאכה they are טמא (for since it was (merely) a פסול מלאכה it does not invalidate the שחיטה למפרע). Since the גמרא did not ask this, it is obvious that it makes no difference what type of פסול there was (whether בגוף השחיטה or from something else), in all cases the שחיטה is invalid מעיקרא; there is no שחיטה, so how can the גמרא here attempt to say that he is חייב ד' וה' for the beginning of the שחיטה, since we have proven that it is not considered a שחיטה at all, even from the first nick?!

¹⁶ See footnote # 2.

¹⁷ See מהרש"א.